

Minister Klimatu i Środowiska

DPN-WZE.050.20.2025.KDK
3854099.16029937.12939720
Warszawa, 29-09-2025

Dotyczy: Odpowiedzi na interpelację K10INT10304

Temat: Interpelacja w sprawie wpływu systemu ETS na polską gospodarkę i rachunki odbiorców indywidualnych – K10INT10304,

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do otrzymanej interpelacji Posła Jarosława Sachajki i Posłanki Anny Gembickiej w sprawie wpływu systemu ETS na polską gospodarkę i rachunki odbiorców indywidualnych – K10INT10304, poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Ad 1.

Rząd na bieżąco analizuje sytuację na rynku energii, w tym kształtowanie się cen energii elektrycznej. Jednym z istotnych zadań realizowanych jest zapewnienie adekwatnej do sytuacji rynkowej ochrony odbiorcom energii elektrycznej przed nadmiernym wzrostem rachunków za energię elektryczną. Od kilkunastu miesięcy sytuacja na rynkach hurtowych energii jest ustabilizowana. Ceny energii elektrycznej zarówno na rynku spot (Rynek Dnia Następnego), jak i na rynku terminowym (kontrakty z dostawą na przyszły rok) od początku roku kształtują się w przedziale 400-500 zł/MWh.

Obecnie odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwach domowych mają zapewnioną możliwość korzystania z ceny maksymalnej energii elektrycznej w wysokości 500 zł/MWh do 30 września 2025 r. Dodatkowo, odbiorcy w gospodarstwach domowych w I połowie 2025 r. mieli zawieszony pobór opłaty mocowej.

Niezależnie od powyższego, 25 czerwca br. Sejm RP przyjął ustawę o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, w której przygotowane zostały regulacje przedłużające stosowanie ceny maksymalnej 500 zł/MWh za energię elektryczną dla odbiorców w gospodarstwach domowych do końca 2025 r. Niestety, 21 sierpnia br. Prezydent RP odmówił podpisania przedmiotowego projektu i jest on ponownie procedowany w Sejmie.

Oprócz bieżących działań regulacyjno-systemowych mających na celu zapewnienie akceptowalnych cen energii i ochronę najbardziej wrażliwych odbiorców energii, Rząd kształtuje długoterminową strategię klimatyczno-energetyczną mającą wpływ m.in. sposób i tempo transformacji oraz procesy inwestycyjne. Przygotowany projekt Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 r. (KPEiK) z perspektywą do 2040 r. wskazuje kierunki dekarbonizacji krajowej gospodarki, ze względu na szereg pozytywnych korzyści wynikających z niskoemisyjności. Dokument kładzie szczególny nacisk na dywersyfikację struktury wytwarzania energii z wykorzystaniem źródeł bezemisyjnych (tj. nieobciążonych kosztami EU ETS) przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego.

KPEiK wskazuje dominującą rolę odnawialnych źródeł energii, które mogą wytwarzać energię lokalnie, spada także konieczność importu paliw kopalnych czy ponoszenia wszelkiego rodzaju innych opłat za wykorzystanie energii z paliw kopalnych. Ograniczenie emisyjności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła systemowego wpłynie pozytywnie na unikanie kosztów uczestnictwa w systemie EU ETS. Ponoszenie mniejszych kosztów uprawnień do emisji przyczyni się do redukcji kosztów wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła systemowego, co w konsekwencji prowadzić będzie do niższych rachunków za ww. usługi dla odbiorców końcowych.

W perspektywie długoterminowej do obniżenia cen energii najbardziej przyczyni się prowadzona transformacja energetyczna, która zakłada stopniową przemianę systemu energetycznego w kierunku systemu zeroemisyjnego. Dekarbonizacja oparta zostanie o dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii i energetyki jądrowej, z uwzględnieniem roli gazu ziemnego, jako niskoemisyjnego paliwa przejściowego wykorzystywanego w sektorze energetycznym, wspomagającego transformację gospodarki w kierunku zeroemisyjnym.

W perspektywie krótkoterminowej, oprócz wspomnianych mechanizmów osłonowych, istnieją mechanizmy mające na celu aktywizację bardziej świadomych odbiorców, którzy chcą aktywnie uczestniczyć w rynku energii elektrycznej. W tym celu wprowadzono umowy z dynamiczną ceną energii elektrycznej, które powiązane są ze zróżnicowanymi cenami na rynku hurtowym. Odbiorcy korzystający z cen dynamicznych, którzy znają zasady funkcjonowania rynku energii i potrafią aktywnie zarządzać własnym zużyciem prądu mogą za pomocą tego mechanizmu obniżyć koszty energii elektrycznej w swoich gospodarstwach domowych. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 grudnia 2024 r.¹ wprowadziło konto regulacyjne dla opłaty jakościowej. Rozwiązanie to pozwala operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego ograniczyć wysokość kosztów opłaty jakościowej przenoszonych w taryfie w danym roku na rachunki odbiorców. Wprowadzone zmiany zwiększają stabilność i przewidywalność stawek opłat za przesyłanie energii elektrycznej dla odbiorcy – w konsekwencji opłaty sieciowe ujęte na rachunku odbiorcy w 2025 r. mogą być niższe niż bez wprowadzenia konta regulacyjnego. Zatem działania takie jak cena dynamiczna oraz konto regulacyjne dla opłaty jakościowej przełożą się na spadek cen rachunków dla wszystkich odbiorców końcowych.

Ponadto w ramach funkcjonującego od 2020 r. Funduszu Modernizacyjnego (FM) uruchomiono liczne krajowe programy priorytetowe ukierunkowane na transformację energetyczną ciepłownictwa, zwiększenie jego efektywności, ograniczenie emisji oraz rozwój technologii przyjaznych środowisku. Programy dedykowane ciepłownictwu koncentrują się na:

- promowaniu wysokosprawnej kogeneracji – wspierają budowę i przebudowę jednostek kogeneracyjnych zarówno dużych (≥ 10 MW), jak i mniejszych (≥ 1 MW);
- zwiększeniu wykorzystania paliw alternatywnych – szczególnie w instalacjach kogeneracyjnych, z naciskiem na odejście od paliw kopalnych i przejście na bardziej ekologiczne źródła energii;
- rozwoju biogazu – poprzez wsparcie instalacji fermentacji bioodpadów komunalnych oraz biomasy odpadowej;
- digitalizacji sieci ciepłowniczych – wdrażanie nowoczesnych systemów automatyki, telemetrii i telemechaniki w celu zdalnego monitorowania, sterowania i analizy pracy systemów ciepłowniczych;

¹ Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 grudnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną

- wspieraniu odnawialnych źródeł energii – inwestycje w geotermię, pompy ciepła oraz wielkoskalowe kolektory słoneczne jako źródła ciepła dla systemów ciepłowniczych.

Nabory wniosków przeprowadza Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – Operator FM.

Ad 2.

Działania na rzecz redukcji ubóstwa energetycznego oraz ochrona odbiorców wrażliwych energii elektrycznej są istotnymi działaniami, bez których sprawiedliwa transformacja energetyczna sektora energetycznego w Polsce nie może mieć miejsca.

Wdrożone dla mniej zamożnych wsparcie w postaci bonu energetycznego, które zabezpieczyło ich sytuację w sezonie grzewczym 2024/2025, okazało się sukcesem – z bonu energetycznego skorzystało ponad 2 mln beneficjentów. Pozytywny odbiór społeczny tego świadczenia pieniężnego i jego skuteczność na pewno zostanie wzięte pod ocenę w przypadku potrzeby jego wdrożenia w następnym sezonie grzewczym.

Rząd na bieżąco monitoruje poziom ubóstwa energetycznego w kraju, a tym samym dostosowuje programy wsparcia do bieżącej sytuacji. W zakresie długoterminowego wsparcia prowadzone są prace nad Społecznym Funduszem Klimatycznym, (dalej: SFK) i jego Planem. Jednym z komponentów SFK jest mechanizm bezpośredniego finansowego wsparcia mniej zamożnych osób, w tym odbiorców dotkniętych ubóstwem energetycznym. SFK jest jednym z pierwszych dokumentów, w którym rozpatruje się ubóstwo energetyczne jako jeden z elementów wpisujących się w zjawisko ubóstwa społecznego zabezpieczanego przez kompleksowy zestaw działań i narzędzi polityki społecznej w Polsce.

Ad 3.

Rząd RP regularnie podnosi na forum Unii Europejskiej wyzwania sektora ciepłownictwa w Polsce oraz jego unikalność na tle Europy. Ciepłownictwo systemowe to sektor, z którego korzysta ok. 40% Polek i Polaków. Pod względem wolumenu dostarczonego ciepła do odbiorców, nasz kraj jest drugim w Unii Europejskiej rynkiem ciepła systemowego. W większości polskich miast ogrzewanie i przygotowanie ciepłej wody użytkowej jest realizowane przez systemy ciepłownicze, w tym największym w UE, systemem warszawskim. Jednocześnie, Polski sektor ciepłowniczy z uwagi na uwarunkowania historyczne, został zbudowany w oparciu o źródła ciepła stosujące paliwa węglowe. Bardzo wysokie uzależnienie od surowców kopalnych, a także dynamiczne zmiany na rynkach tych surowców powodują trudną sytuację w sektorze ciepłowniczym dla odbiorców indywidualnych, przez co w konsekwencji ceny ciepła systemowego dla odbiorców rosną.

Wpływ transformacji energetyczno-klimatycznej na przemysł, w tym ciepłownictwo jest jednym z głównych tematów poruszanych ostatnio na forum Unii Europejskiej, szczególnie głośno podnoszony przez Polskę. Dostrzegamy dużą dynamikę zmian w naszym otoczeniu i konieczność dostosowań. Dlatego kluczowym zadaniem przed którym stoimy jest zwiększanie produktywności i konkurencyjności UE przy jednoczesnym zachowaniu europejskiego modelu społecznego. W tym kontekście priorytetem jest obniżenie cen energii. Wysokie ceny energii to jedna z głównych przyczyn spadku konkurencyjności UE. W przypadku Polski uderzają w szczególności odbiorców końcowych, w związku z miksem energetycznym naszego kraju. Dlatego też od dłuższego czasu postulujemy o przeprowadzenie przez Komisję szczegółowej analizy dotychczasowego wdrażania pakietu Fit for 55 w państwach członkowskich.

Należy odnotować, że nacisk Polski przyniósł już skutek w postaci zmiany ukierunkowania działań Komisji, która zdecydowanie większą uwagę przykładła do spraw konkurencyjności unijnych gospodarek w realizacji celów klimatycznych czy też akceptowalnych cen energii. Przykładami są m.in. Czysty Ład Przemysłowy (ang. Clean Industrial Deal), czy Plan w zakresie Przystępnej Energii (ang. Action Plan for Affordable Energy), które ukierunkowane są m.in. na poprawę konkurencyjności europejskiego przemysłu i doprowadzenie do odpowiednio niskich cen za energię.

Warto również wspomnieć, że dzięki staraniom m.in. polskiego Rządu, który zwracał uwagę na konieczność zainicjowania procesu zmiany rewizji EU ETS, Komisja Europejska zaplanowała kompleksową rewizję systemu na przyszły rok – 2026. Obecnie prowadzone się przygotowania do tego przeglądu.

W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy na forum EU toczyły się intensywne prace nad aktami wykonawczymi i delegowanymi do obowiązującej dyrektywy ETS. W ramach tych prac Polska dążyła do wypracowania najkorzystniejszych dla ciepłowni rozwiązań, co udało się osiągnąć. Działania Polskiego Rządu doprowadziły m.in. do odejścia przez KE od niekorzystnych dla ciepłownictwa propozycji zmniejszenia dedykowanego im dodatkowego 30% przydziału czy wydania uprawnień dopiero po zakończeniu realizacji inwestycji, co w efekcie oznaczałoby, że podmioty te nie mogłyby skorzystać z przedmiotowego odstępstwa.

Ideą wprowadzenia dodatkowego 30% przydziału było odciążenie finansowe przedsiębiorstw ciepłowniczych poprzez uwolnienie środków i tym samym umożliwienie im przeprowadzenia inwestycji mających na celu transformację niskoemisyjną sektora. Kontynuacja wprowadzonego odstępstwa będzie zapewne przedmiotem dyskusji w ramach zaplanowanej na przyszły rok rewizji dyrektywy ETS.

Oprócz tego warto podkreślić, że w ramach prac Rządu na poziomie krajowym podejmowane są m.in. działania na rzecz systemowego wsparcia dla gospodarstw domowych o niskich dochodach, uwzględniając aktualną sytuację budżetową. Zgodnie z propozycją Ministra Energii wsparcie przyjęłoby formę bonu ciepłowniczego, którego wprowadzenie planowane jest od najbliższego sezonu grzewczego 2025/2026, na wzór bonu energetycznego z 2024 r. Bon ciepłowniczy stanowiłby systemową odpowiedź na problem ubóstwa energetycznego wśród odbiorców korzystających z ciepła systemowego.

Ad 4.

Rząd na bieżąco informuje obywateli o prowadzonych działaniach na forum krajowym jak i europejskim. Badania ankietowe pokazują, że społeczeństwo jest świadome zagrożeń wynikających ze zmian klimatu i konieczności podejmowania działań, aby tym zagrożeniom zapobiegać. Dodatkowo temat funkcjonowania polityki klimatycznej, w tym jej poszczególnych elementów jest często przedmiotem artykułów prasowych w powszechnie dostępnych mediach i Ministerstwo na bieżąco odnosi się do publikowanych treści udzielając wyjaśnień i prostując nieprawdziwe informacje.

Szkolenia dot. funkcjonowania systemu ETS oraz udzielania wszelki informacji na temat tego systemu jego uczestnikom prowadzone są na bieżąco przez Ministra Klimatu i Środowiska oraz Krajowy Ośrodek Zarządzania i Bilansowania Emisjami.

Ad 5.

Analizy dotyczące m.in. wpływu polityki klimatycznej UE na gospodarkę Polski wykonuje na potrzeby prac Rządu Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE) – specjalistyczny ośrodek analityczny działający w ramach Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami. Wyniki przeprowadzonych przez CAKE analizy dostępne są na stronie internetowej: <https://climatecake.ios.edu.pl/>.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM